

(Benchmark Surveys) и годишни. Най-представителни - и от гледна точка на обхванатите фирми, и от гледна точка на обема на информацията, са базовите статистически изследвания. Те се организират на всеки пет години. В годините, в които не се провеждат подобни изследвания, се правят годишни изследвания.

Последното базово изследване на дейността на американските филиали на чужди ТНК е от 2002 г. Неотдавна бяха изнесени предварителни данни от него. БИА наблюдава небанковите филиали на фирмите с ПЧИ в САЩ. Обикновено в базовите изследвания се обхващат само филиалите с мажоритарна собственост - MOFAs (majority-owned foreign affiliates). В последното петгодишно изследване са обхванати само MOFAs, които имат активи, продажби или чист доход, надвишаващи 10 млн. долара. Филиали, неотговарящи на горните критерии, са изключени от наблюдението. Оказало се, че последните са по-малко от 0.5% от всички филиали. Това на практика означава, че статистическото изследване от 2002 г. обхваща цялата съвкупност от филиали на чуждестранните инвеститори на територията на САЩ (Zeile, 2004).

Резултатите от последните изследвания на БИА³ дават възможност да се оцени значението на предприятията под чуждестранен контрол за икономиката на САЩ към настоящия момент и да се очертаят някои тенденции. През 2003 г. съвкупният продукт на филиалите (измерен чрез добавената стойност) се равнява на 486 млрд. щ.д., което представлява 5.8% от добавената стойност на целия частен сектор на САЩ. Този показател има тенденцията да нараства във времето: за сравнение, през 1990 г. добавената стойност на филиалите е била 190 млрд. щ.д., или 4.3% от съвкупната добавена стойност на всички частни производители в страната. Чуждестранното производство на територията на САЩ е силно концентрирано: 75% от добавената стойност на небанковите филиали се падат на седем основни страни, преки инвеститори в САЩ: Канада, Франция, Германия, Япония, Холандия, Швейцария и Великобритания.

Значението на чуждестранните предприятия в американската икономика расте и според друг основен показател - заетост във филиалите. От 3.8 млн. души през 1990 г. тя се увеличава на 5.2 млн. през 2003 г. Това се равнява на 4.7% от общата заетост в частния сектор на САЩ. За разлика от добавената стойност на филиалите, която нараства непрекъснато, заетостта във филиалите от 2000 г. насам има тенденция да се съкращава вследствие на продажби на филиали и на фирмени реорганизации.

---

³ Това са Benchmark Survey от 2002 г. и годишното изследване на дейността на чуждите филиали през 2003 г. (вж. Zeile, 2005).